

»Gre za prvi tovrstni projekt, ki se ukvarja z zbiranjem in popisom informacij o požigu vasi na tem območju. Ujeli smo še zadnji vlak, saj je veliko osebnih pričevalk/-cev že preminulih.«

dr. Gašper Mithans, vodja projekta Vžgano v spominih

VŽGANO V SPOMINIH: OTVORITEV FOTOGRAFSKE RAZSTAVE O POŽGANIH VASEH MED 2. SVETOVNO VOJNO V ŠMARJAH PRI KOPRU

Koper, 13. maj 2016 - V nedeljo, 19. junija, bo v veliki dvorani Doma krajanov v Šmarjah pri Kopru (Šmarje 89) ob 17.00 otvoritev potujoče razstave o požganih vaseh med 2. svetovno vojno na območju Goriške, Krasa, slovenske in hrvaške Istre, Brkinov, Čičarije in tržaškega zaledja. Gre za eno od aktivnosti [mednarodnega projekta Vžgano v spominih](#), ki inovativno pristopa k skoraj prezrti tematiki požigov vasi na multietničnem obmejnem območju med Italijo, Slovenijo in Hrvaško.

Razstavo v Šmarjah, ki je del programa Dneva krajevne skupnosti Šmarje, počastitve ob 72. obletnici požiga vasi in praznovanja Dneva državnosti, organizirajo UP ZRS, Krajevna skupnost Šmarje, Zveza borcev KO Šmarje in partnerji projekta Vžgano v spominih.

Razstava vključuje **arhivske posnetke požganih vasi z območja nekdanje Julijske krajine** v času 2. svetovne vojne, nad katerimi so svoje vojaške operacije »čiščenja terena« med 2. svetovno vojno izvedli nacisti in fašisti. Šmarje so med 2. svetovno vojno gorele dvakrat, uničenih je bilo **151 stanovanjskih hiš**, herojski predhodni napad na nemško vojsko in rešitev domačinov pa velja za **največjo vojaško in moralno zmago** Istrskega odreda v letu 1944.

Razstavo v Šmarjah bodo otvorili **Rožana Viler** (Zveza borcev KO Šmarje) ter **dr. Gašper Mithans** (UP ZRS) in **dr. Miha Kosmač** (UP ZRS). Potujočo fotografsko razstavo, ki je med 1. in 15. junijem na ogled v **Mačkoljah**, bo v **Šmarjah** možno obiskati med **19. junijem in 31. julijem** (ponedeljek, torek, četrtek, petek: 8.00–14.00, sreda: 17.00–19.00, sobota, nedelja: po dogovoru), po tem pa se seli še v **Lipo** in **Žminj** na Hrvaškem.

***

Fotografska razstava je izvedena v sodelovanju s Krajevno skupnostjo Šmarje, Zvezo borcev KO Šmarje, Slovenskim prosvetnim društvom Mačkolje, Slovenskim kulturnim društvom Primorsko Mačkolje, Spominskim centrom Lipa panti in Osnovno šolo Vladimirja Gortana Žminj.

***

O PROJEKTU VŽGANO V SPOMINIH:

V Julijski krajini v zadnjih 100. letih beležimo številne spremembe meja in političnih režimov. Četudi je bila ta regija od leta 1920 uradno del Italije, je slovensko in hrvaško prebivalstvo razvilo uporniška gibanja proti režimu in agitiralo za priključitev k »domovini« - Jugoslaviji - ali v nekaterih primerih za avtonomijo Julijske krajine. Med 2. svetovno vojno pa so nacistične in fašistične okupacijske sile na tem območju delno ali v celoti požgale več kot 200 vasi. Požgane vasi nosijo simbolizem krajev, ki jih je okupator poskušal »izbrisati«.

Namen projekta je preko različnih aktivnosti povečati ozaveščenost predvsem med **mmlajšimi generacijami**, da je spomin na vojna uničenja **pomemben del njihove lokalne identitete**, v duhu **medgeneracijskega spoštovanja preseči nacionalne in medkulturne konflikte**, kolektivno krivdo in nestrpnosti, s ciljem prispevati k povezovanju obmejnih evropskih regij. Da bi obudili spomin na dogodke, se bo v okviru projekta, poleg [potujoče fotografske razstave](#), pripravilo še kratek [dokumentarni film](#), organiziralo [okroglo mizo](#) v obliki spletnega seminarja, v izbranih požganih vaseh postavilo [spominska obeležja](#), oktobra lani pa se je za študentke in študente izvedlo [usposabljanje iz ustne zgodovine](#).

DODATNE INFORMACIJE: dr. Gašper Mithans, vodja projekta (gasper.mithans@zrs.upr.si)

VEČ INFORMACIJ: <http://burntinmemories.eu/sl/>

Leading partner:

Partners:

Financed by:

Co-funded by the Europe for Citizens Programme of the European Union

